

La Internet humanista

Aquest 8 de febrer s'inaugura oficialment la primera Exposició Universal en el ciberespai. La iniciativa vol donar a conèixer el concepte més humanista d'aquest espai de comunicació.

Des del dia 1 de gener d'enguany, navegant per l'autopista de la informació, es pot trobar una *web* (document) sorprenent. Es tracta d'un espai dedicat a celebrar la primera Exposició Universal en el ciberespai. Introduint l'adreça <http://town.hall.org/fair> apareix la imatge d'un ferrocarril, que és la porta d'entrada de la *web*. Després, dos túnels (un de via ràpida, l'altre de via lenta) et condueixen cap als continguts de la fira. S'hi troben pavellons temàtics, on hi ha fòrums sobre el futur dels mitjans de comunicació, com ha de ser el govern i l'administració pública en la nova era digital o l'escola entesa com un tot global. També s'hi troben pàgines individuals i d'altres que es constitueixen per grups d'afinitats: els afeccionats a la música d'Okinawa o persones interessades en la genealogia de les famílies. També hi ha pavellons agrupats per regions, on es pot visitar per

exemple el mercat d'Alma-Ata al Kazakhstan o el mercat del peix i l'aquari de Tòquio o participar en les activitats del Centre Internacional de Premsa de Washington. Hi ha pavellons dedicats a la multiculturalitat i d'altres que són cafès per a artistes... Hi ha tanta varietat de propostes com persones individuals, col·lectius o empreses vulguin. A més, com tota exposició universal, aquesta deixarà un llegat públic: tota la informació i les propostes d'interès general que durant l'any es donin, quedaran recollides i emmagatzemades en una sèrie d'ordinadors molt potents, amb capacitat de disc dur, que han estat aportats per diferents patrocinadors. L'espai s'anomena Central Park. Alhora, aquest esdeveniment aportarà també infraestructura, el que es denomina Ferrocarril, que permetrà una sèrie de connexions d'alta velocitat, a partir de les quals, per exemple, ràdios i televisions podran emetre per la Internet.

Però, més enllà de la descripció de les ofertes que l'exposició oferirà, el projecte neix amb un esperit progressista, de transformació, amb un plantejament humanista de com ha de ser la nova era digital. Josep Saldaña, coordinador de la fira a l'estat espanyol, ho explica: "Es va intentar trobar una bona metàfora, perquè el conjunt de la gent, de la manera més lúdica possible, entengués que estem en un canvi d'era, en un canvi de civilització. D'aquí sorgeix la idea de constituir l'exposició universal. Potser ara no ho tenim massa present, però en les exposicions universals que es van celebrar entre mitjan segle XIX i els anys trenta del nostre segle, la gent va tenir la possibilitat d'entrar en contacte amb les noves innovacions tecnològiques. D'aquesta manera es va donar a conèixer la màquina de vapor, l'electricitat, l'enllumenat públic, el trànsit automobilístic, el telèfon, les postals, la màquina d'escriure... Fins i tot les ciutats que coneixem, sigui Londres, Nova York o la mateixa Barcelona, en bona part van estar configurades per les exposicions universals que s'hi van celebrar.

Aquestes fires van esdevenir un espai on els enginyers van poder mostrar les capacitats de les noves tecnologies i, d'alguna manera, mostrar en petit el que era un model de nova ciutat. Traslladant aquest concepte a avui, l'exposició universal que viurem aquest any és en petit un model de ciutat global, planetària, que es donarà d'aquí no res".

Idea inicial, moments difícils. Quan es va començar a treballar la idea de l'exposició, Internet vivia un moment difícil. La majoria de la gent tot just començava a conèixer —que no entendre— aquest nou espai de comunicació i ja es barrejaven conceptes de democratització i igualtat amb d'altres com el de censura o pornografia. Alhora, mentre els governs reclamen una legislació, la

En la plana anterior, una imatge de l'exposició universal. A sota, Josep Saldaña, responsable de l'exposició a l'estat espanyol.

vida diària a Internet involucrava cada vegada més persones, que entraven en contacte amb gent d'arreu del planeta, configurava l'espai planetari d'informació i relació més lliure que existia. Avui, malgrat que molts milions de persones són viatgeres habituals d'aquest nou espai, la confusió i els interessos per controlar-lo continuen estant a l'ordre del dia: "L'esperit de l'exposició —comenta Josep Saldaña— és demostrar que qualsevol persona pot fruit d'Internet, un espai que configurarà bona part del que serà la nostra vida diària d'aquí no res i val la pena que el coneixem més enllà del sensacionalisme i de la premsa groga que prolifera".

Una lluita. "Diria que vivim una època molt semblant al Renaixement —continua Saldaña—, on es combinen situacions absolutament inacceptables però on al mateix temps es troben els elements que poden aconseguir canviar el món. I els iniciadors d'aquest projecte, Carl Malamud i Vinton Cerf, i molts altres que ens hi hem sumat amb el mateix esperit, podem ser els agents de canvi que necessita aquest món petit, que encara no sabem comprendre i respectar com es mereix".

L'exposició què pot aconseguir en pro d'aquesta voluntat? Segons Saldaña: "Fins ara, les tecnologies que s'han fet servir ens converteixen només en usuaris, no canvien la nostra situació dins la societat. La diferència és que les noves tecnologies digitals també ens converteixen en actors, en emissors. Estem acostumats a societats pròpies de l'era industrial, societats de masses on un líder i uns aparells ben consolidats dintre d'un poder piramidal donen la consigna, l'ordre a seguir. Aquest esquema ja no funciona perquè hi ha una nova realitat, la del mercat global i de la introducció de les tecnologies digitals, que fan possible un nou grau en el reconeixement del talent i del sentiment de l'individu. Així, en aquesta xarxa que és mundial, podem fer-nos escoltar públicament i donar els nostres punts de vista. Aquest potencial és extraordinari. Per contra, certs sectors ens volen vendre que amb Internet podem ser encara una mica millor consumidors i que la superautopista de la informació és una televisió amb cinc-cents canals. Però jo m'atreveixo a dir que ens podríem trobar en una situació on no cinc-cents sinó cinc mil milions d'habitants de la terra siguin els emissors de les seves experiències i les intercanviïn. Perquè estem parlant d'un nou espai d'interacció social. Per això és lògic que les empreses que han muntat el seu poder i han fet els seus diners en l'era industrial abordin aquesta nova tecnologia amb conceptes i maneres de fer de la vella època. Hi ha moltes temptatives que van encaminades a convertir Internet en una

eina en la qual molt poca gent pugui fer els seus negocis a una escala que mai havien somniat i, en l'àmbit polític, convertir-la en una eina terrible de control social".

Per a Saldana, l'exposició universal el que busca és, "d'una manera sensata", trobar un punt de contacte entre les polítiques governamentals que volen controlar i definir les autopistes de la informació, i les persones que des de la realitat quotidiana han anat construint aquest espai. Perquè també és cert que l'exposició no hauria estat possible sense el suport de moltes empreses patrocinadores. Saldana explica el mecanisme: "Hem partit de l'experiència que Carl Malamud ha posat en marxa amb l'Internet Multicasting Service, que emet ràdio i televisió per Internet. Per a aquest projecte va utilitzar el patrocini de grans companys, sense comprometre per res les seves idees i la seva activitat. Això és difícil però és possible. Aquesta és la mateixa línia que ha seguit l'exposició. En cap cas el patrocini d'empreses condiciona la presència o el contingut dels pavellons i de l'activitat de l'exposició".

24 hores. Josep Saldana va entrar en contacte amb els organitzadors de l'exposició universal durant la primavera de l'any passat. Va passar força temps fent només d'observador, fins que el va inquietar el fet que no hi hagués ningú en aquest territori que estigués involucrat en el projecte. És per això que va entrar en contacte amb Carl Malamud i es va comprometre a coordinar totes les activitats que sorgissin aquí: "Des del primer moment vaig tenir interès a deixar ben clar que tothom té les portes obertes per registrar-se i participar-hi. Només cal pensar una mica en la comunitat i que és un espai públic. Llavors, vaig buscar la col·laboració de la gent que em va semblar més pionera i interessant i que, sobretot, podia assegurar aquest caire públic i progressista. Per això vaig entrar en contacte amb la xarxa Iris, del Pla d'Investigació i Desenvolupament de l'estat, que aglutina la comunitat d'investigadors; el Mapa de Recursos, que manté la Universitat Jaume I de Castelló; la Infopista, perquè era una idea original i constitueix un barri que s'organitza en el ciberespai; i la revista *Net Conexión*, de la qual sóc l'iniciador. Aquesta ha

Imatge de tres 'webs' que podem trobar dins l'exposició: 24 hores en el ciberespai "al futur dels mitjans de comunicació", "un dia a la infopista".

estat la representació inicial. A partir d'aquí s'han anat fent molts altres contactes i han sorgit iniciatives que progressivament s'han posat en marxa, com la presència de Barcelona, amb el Congrés Internacional d'Arquitectes i la candidatura de Barcelona Capital Cultural per al 2001. Altres ciutats també hi seran presents, com Bilbao Metròpoli, un plantejament del que ha de ser aquesta ciutat i per extensió tot el País Basc al segle XXI. El govern aragonès també té interès a ser-hi present, segurament dedicarà l'espai al 250 aniversari del naixement de Goya..."

Jordi Adell, responsable del Mapa de Recursos de la Universitat Jaume I de Castelló i que va crear el primer servidor *web* de l'estat espanyol l'any 1993, considera que l'exposició és una excusa per a potenciar la infraestructura i, sobretot, per donar a conèixer Internet a capes socials poc avesades encara a aquest nou espai. Considera que és una metàfora del futur, "una espècie de joc que t'explica com pot ser la vida d'aquí uns anys. És una idea lligada al progrés, perquè es vulgui o no es vulgui, Internet influirà en les nostres vides i ja està canviant la manera de concebre algunes coses".

Amb la premissa que la Internet afectarà el comportament, els hàbits de treball i la vida en general de la comunitat humana del segle viuent, els responsables de l'exposició universal han ideat una primera activitat de la fira molt lligada a aquest concepte. Es tracta de les '24 hores al ciberespai'. El dia 8 de febrer, a més d'engegar el Ferrocarril, se celebrarà aquest esdeveniment que durarà tot el dia, i que té la finalitat de descriure com és actualment la societat d'Internet.

Totes aquelles persones que naveguen habitualment per les autopistes de la informació estan convidades a explicar, a través de comentaris i fotografies, què fan a Internet, per què hi participen i com ha afectat les seves vides el fet d'entrar en el ciberespai. I és a aquesta iniciativa, a què s'adhereix la Infopista, que organitza "Un dia a la Infopista", segmentant el temps hora per hora.

D'aquesta manera els creadors de la Infopista, Partal Maresma & Associats, consideren que, a més de fer un retrat de com són els internautes catalans, també es demostrarà que en aquest país hi ha un ús social de la Internet molt estès. De fet, això ja es demostra entrant a la Infopista, que agrupa més de mil *webs* que són o fan referència als Països Catalans. I també es demostra la diversitat de participants d'aquest barri català, que conté actualment més de dues-centes pàgines individuals i moltíssimes empreses tan diverses com Nissan, Caixa de Catalunya, Freixenet, Edicions 62, la Body Shop de Castelló o diferents partits polítics de l'espectre nacional.

Montserrat Serra